

**Predikatie over Zondag 17 H.C.
door eerwaarde heer D.J. van Keulen
Vrije Oud Gereformeerde Gemeente
Aalburg – 30 juni 2013**

Zingen Psalm 89 : 19.

Belijdenis des geloofs: Twaalf Artikelen.

Zingen Avondzang : 7.

Schriftlezing Romeinen 4

1 Wat zullen wij dan zeggen dat Abraham, onze vader, verkregen heeft naar het vlees?

2 Want indien Abraham uit de werken gerechtvaardigd is, zo heeft hij roem, maar niet bij God.

3 Want wat zegt de Schrift? En Abraham geloofde God, en het is hem gerekend tot rechtvaardigheid.

4 Nu, dengene die werkt, wordt het loon niet toegerekend naar genade, maar naar schuld.

5 Doch dengene die niet werkt, maar gelooft in Hem Die den goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid.

6 Gelijk ook David den mens zalig spreekt welken God de rechtvaardigheid toerekent zonder werken,

7 Zeggende: Zalig zijn zij welker ongerechtigheden vergeven zijn, en welker zonden bedekt zijn;

8 Zalig is de man welken de Heere de zonde niet toerekent.

9 Deze zaligspreking dan, is die alleen over de besnijdenis of ook over de voorhuid? Want wij zeggen dat Abraham het geloof gerekend is tot rechtvaardigheid.

10 Hoe is het hem dan toegerekend? Als hij in de besnijdenis was of in de voorhuid? Niet in de besnijdenis, maar in de voorhuid.

11 En hij heeft het teken der besnijdenis ontvangen tot een zegel der rechtvaardigheid des geloofs, die hem in de voorhuid was toegerekend; opdat hij zou zijn een vader van allen die geloven in de voorhuid zijnde, teneinde ook hun de rechtvaardigheid toegerekend worde,

12 En een vader der besnijdenis, dengenen namelijk die niet alleen uit de besnijdenis zijn, maar die ook wandelen in de voetstappen des geloofs van onzen vader Abraham, hetwelk in de voorhuid was.

13 Want de belofte is niet door de wet aan Abraham of zijn zaad geschied, namelijk dat hij een erfgenaam der wereld zou zijn, maar door de rechtvaardigheid des geloofs.

14 Want indien degenen die uit de wet zijn, erfgenamen zijn, zo is het geloof ijdel geworden en de belofte is tenietgedaan.

15 Want de wet werkt toorn; want waar geen wet is, daar is ook geen overtreding.

16 Daarom is zij uit het geloof, opdat zij zij naar genade, teneinde de belofte vast zij al den zaden, niet alleen dat uit de wet is, maar ook dat uit het geloof van Abraham is, welke een vader is van ons allen

17 (Gelijk geschreven staat: Ik heb u tot een vader van vele volken gesteld), voor Hem aan Welken hij geloofd heeft, namelijk God, Die de doden levend maakt, en roept de dingen die niet zijn, alsof zij waren.

18 Welke tegen hoop op hoop geloofd heeft dat hij zou worden een vader van vele volken, volgens hetgeen gezegd was: Alzo zal uw zaad wezen.

19 En niet verzwakt zijnde in het geloof, heeft hij zijn eigen lichaam niet aangemerkt, dat alrede verstorven was, alzo hij omtrent honderd jaren oud was, noch ook dat de moeder in Sara verstorven was.

20 En hij heeft aan de belofte Gods niet getwijfeld door ongeloof, maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer,

21 En ten volle verzekerd zijnde dat hetgeen beloofd was, Hij ook machtig was te doen.

22 Daarom is het hem ook tot rechtvaardigheid gerekend.

23 Nu is het niet alleen om zijnentwil geschreven, dat het hem toegerekend is,

24 Maar ook om onzentwil, welken het zal toegerekend worden, namelijk dengenen die geloven in Hem Die Jezus, onzen Heere, uit de doden opgewekt heeft,

25 Welke overgeleverd is om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardigmaking.

Votum.

Gebed.

Zingen Psalm 16 : 5 en 6.

Gemeente, Zondag 17 uit de Heidelberger Catechismus is in deze middag aan de orde van behandeling. Daar wordt gevraagd:

Vr. Wat nut ons de opstanding van Christus?

Antw. Ten eerste heeft Hij door Zijn opstanding den dood overwonnen, opdat Hij ons de gerechtigheid, die Hij door Zijn dood ons verworven had, kon deelachtig maken. Ten andere worden ook wij door

Zijn kracht opgewekt tot een nieuw leven. Ten derde is ons de opstanding van Christus een zeker pand onzer zalige opstanding.

Om met Gods hulp en onder de inwachting van Zijn Heilige Geest stil te staan bij drie gedachten.

- 1^e. Opgestaan als Levensvorst.
- 2^e. Opgestaan als Middelaar.
- 3^e. Opgestaan als Onderpand.

Gemeente, wat een leven heeft vader Abraham gehad, nietwaar! Wij die er achter staan, wat zullen we kunnen zeggen: “Wat is die man gelukkig geweest, in al zijn ongeluk”. Maar weet u waar het leven van die man door getekend werd? Dat hij geen rust had voordat de beloften Gods hun vervulling hadden gekregen. Ik heb u vanmorgen die uitspraak van Luther gezegd: “Het geloof is in zichzelf een onrustig ding”. Dat kenmerkt ook het leven van Abraham. Onrustig was hij totdat de toezeggingen Gods ook werkelijkheid geworden waren. Zie dat eens na in uw leven, of u daar van weet, of u datzelfde kent. Want we kunnen ons blindstaren op Abraham. We kunnen de wegen Gods, die de Heere met deze man gehouden heeft nazien. We kunnen het overwegen. We kunnen het bewonderen. Maar als het ons geen nut doet, dan zal het eenmaal tegen ons getuigen. Hier staat het helder en klaar uitgetekend wat het geloof vermag. Wat is nu het geloof? Wat is dat eigenlijk? Geloof is dat wat niet aanziet wat voor ogen is, maar wat het onzienlijke aanziet. Geloof is dat wat zich vasthecht aan de onzienlijke God. Dat in weerwil van alles, dat temidden van de nacht gelooft in de schijnende Zon Die de Heere Jezus Christus is.

Het is hier opgetekend door de apostel Paulus, om de gelovigen te Rome te onderwijzen. Dat Romeinenboek is trouwens de heilsorde. U kunt door de hoofdstukken heen ellende, verlossing en dankbaarheid vinden. Hier wordt het ware zaligmakende geloof gefundeerd op vaste gronden. Het is dan ook een moeilijk hoofdstuk, zwaar om te verstaan. Het moet ondervonden worden, meegemaakt worden wat er nu bedoeld wordt. Vader Abraham had de toezeggingen Gods ontvangen, maar temidden van die toezeggingen kon hij op zijn besnijdenis niet steunen en kon hij op zijn werken niet steunen. Het enige waar hij op wachtte was op God. Daar moet een kanttekening bij gemaakt worden. Hij heeft ‘leren’ wachten op God. Abraham werd zo gedreven door het hopen naar de vervulling van de belofte, dat hij aan het werk gegaan is. Er zou niets van de belofte Gods terecht komen. Hij moest zelf maar eens gaan ingrijpen. Hij

is tot Hagar ingegaan en er is een zoon geboren: Ismaël. Maar de Heere zegt: "Hij is de zoon der belofte niet".

Weet u wat een mens moet leren? Wat u en ik moeten leren? Wat dat geloof inhoudt. Inderdaad dat onzienlijke voor waarachtig houden. Maar ook eindelijk eens ophouden met werken. Want het werkverbond is verbroken door onze zonden en schuld. Dat werkverbond doet niet meer mee. De Heere schakelt ons niet in in de vervulling van Zijn belofte. De Heere maakt slechts dat mensen delen mogen in die vervulling, in de zaligheid die daaruit opkomt. Abraham is aan het werk gegaan en hij is er door bestraft geworden. Mis gedaan. Het was de zoon der belofte niet, nee. De Heere was het geweest Die Abraham had mee genomen naar buiten: "Tel de sterren eens. Dat is onmogelijk. Zo zal uw zaad zijn. Als het zand dat aan de oever van de zee is, ontelbaar. Zo zal uw zaad wezen". En daar zat die man. Hoe zat hij daar? Hij zat daar met een lichaam dat alrede verstorven was, zegt Romeinen 4. Alzo hij omtrent honderd jaren oud was. En als hij om zich heen keek, dan zag hij een vrouw in wie de moeder reeds verstorven was. Dus in zichzelf en aan zichzelf en om zich heen zag hij slechts het tegenover gestelde van de toezeggingen Gods.

Versta je dat? Dat er in je leven niets is dat er op lijkt. Weet u hoe het met de schijnheiligen gaat? Met de schijnheiligen gaat het zachtjesaan beter. Weet u hoe het met Gods volk gaat? Het gaat naar beneden. Het gaat slechter. Het wordt afgebroken. Elke strohalm die je nog kon aangrijpen, waar je nog wat hoop uit had, wordt weggehaald. Abraham heeft misschien wel in het verleden naar zijn lichaam gekeken en gedacht: "Het kan nog wel". En nu kon het niet meer. Als daar geschreven staat in het Woord van God dat de Heere een afgesneden zaak doet op de aarde, dan betekent dat in de praktijk dat uw en mijn vlees en bloed niet mee doet in het Koninkrijk van God. Dat het de Heere is Die een geestelijk Koninkrijk opbouwt. Dat doet Hij Zelf naar het vrije van Zijn welbehagen, in het soevereine werk.

En de Heere gaat tonen in het leven van Abraham dat wij als menskinderen wel alles onderworpen zijn, maar dat de Heere niets onderworpen is. Dat Hij regeert boven alles.

En Abraham had nog geen zonen. Maar toen het geloof werkzaam was, toen gold het van hem: niet verzwakt zijnde in het geloof, heeft hij zijn eigen lichaam, dat alrede verstorven was, niet aangemerkt, en hij heeft ook Sara, in wie de moeder reeds verstorven was, niet aangemerkt. Wat heeft hij dan wel aangemerkt? Wel dit: hij heeft aan de belofte van Gods niet getwijfeld door ongeloof. Ziet u dat? We leven in een kerkelijke sfeer waarin de twijfel tot de hoogste zeker-

heid wordt verheven. Dat heb ik u al vaker gezegd. Dat is een kwaad, dat komt rechtstreeks uit de hel. De twijfel is niet de hoogste vorm van zekerheid. De twijfel is een kwaad. Hier verbindt de apostel Paulus het woord “twijfel” direct met ongeloof. Dat is de grootste zonde die in het leven van een mens denkbaar is.

Hij heeft aan de beloften Gods niet getwijfeld door ongeloof, maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer.

Hoe is hij versterkt geweest in het geloof? Dan zult u moeten weten wat het geloof is. Bent u een gelovige? Weet u wat het ware zaligmakende geloof is? Het ware zaligmakende geloof is het kanaal waar het levende water door heen vloeit in de ziel, in het hart van een mensenkind. Het geloof is de band aan God. Dat is de weg waardoor de Heere Zijn toezeggingen bekend maakt.

Hij heeft aan de beloften Gods niet getwijfeld. Hij is gesterkt geweest in het geloof. Luther zegt: “Weet u wat het ware geloof doet, als de belofte Gods levend en krachtig is in de ziel? Dan reikt dat ware geloof, met de handen uitgestrekt, naar de vervulling van de belofte. En het is in het hart van die mens alsof de vervulling reeds daar is”. Als de Heere volle voorraadschuren belooft, zegt Luther, dan zie ik brood liggen in mijn lege kast.

Ten volle verzekerd zijnde, dat hetgeen beloofd was, Hij ook machtig was te doen. Wat een verandering in het leven van een mens. Wij kijken om ons heen en zeggen: “Het is onmogelijk”. En Abraham keek omhoog en die zei: “Alle dingen zijn mogelijk bij God”.

Heb je ook weleens omhoog gekeken? Alle dingen zijn mogelijk bij God. Welke dingen? Heb je net als Abraham al eens een keer naar binnen en om je heen moeten kijken, en was het alles de dood? Je zag je verwachting aan eigen kant ook afgesneden en afgebroken? En val je jezelf dag op dag tegen? Gaat het almaar bergafwaarts? Ben je het afgelopen jaar... Laten we het daar nu maar bij houden. Dat kun je je misschien nog herinneren. Ben je in het afgelopen jaar in je gemoed zonden tegen gekomen, waarvan je niet wist dat je ze bij je droeg? Is de ontdekking verder en verder gegaan? We moeten aan eigen kant de hoop eens opgeven. We moeten die goede gedachten van onszelf eens een keertje kwijt.

Eerst dacht Abraham de Heere een handje te helpen. Maar het werd schuld. Ismaël liep rond en dat was een wandelende schuld voor Abraham. Die had er naar de belofte Gods niet mogen zijn. En toch heeft de Heere hem onderhouden en hem gezegend. Dat zeker. Maar dat was schuld voor Abraham. Daar werd hij bepaald bij zichzelf, wat hij voortgebracht had, wat hij kon uitwerken.

Maar hij keek naar boven: “Alle dingen zijn mogelijk bij God”. Weet u voor wie? Weet u voor wie nu alle dingen mogelijk zijn? Wel, voor

mensen zoals Abraham. Wat was Abraham voor een mens? Die hield alleen maar schuld over. Die was niet zo vroom, en die was niet zo heilig, en die was niet zo best meer aan het einde van de rit. Heb je ook alleen maar schuld over gehouden? Ben je niet zo'n heilige? Zit je niet meer op zo'n hoge plaats? Kun je je niet meer aan de engelen meten?

Nu is het niet alleen om zijnentwil geschreven, zegt Paulus, dat het hem toegerekend is. Wat is hem toegerekend? Ja, dat is ook een wondergeheim. De apostel Paulus gaat in Romeinen 4 de kracht van het geloof verklaren. Welk geloof? Het toegerekende geloof. Het geschonken geloof. Wij allen geloven op onze eigen wijze. Elk menskind draagt een bepaald geloof met zich mee. Een soort kennis, een soort besef dat er iets hogers, iets meer moet wezen. En die heeft een historieel geloof. En die heeft een wondergeloof. En die heeft een tijdgeloof. Maar waar worden die drie valse geloven door getekend? Niet dat ze in zichzelf kwaad zouden zijn. O nee. Maar het brengt de zaligheid niet teweeg. Waar worden die in getekend? Door dit: dat alles wat geloofd wordt, zienlijk en tastbaar is. Maar dat ware zaligmakende geloof, als God dat schenkt, dan geeft het zicht op de onzienlijke God.

Het is hem toegerekend, dat geloof. En wat heeft hij gedaan met de werkzaamheid van dat geloof? Dat deed God. Dat deed Gods Heilige Geest. Daar was hij slechts in mee genomen. Dat heeft hij slechts mogen ondergaan. Daar mocht in delen gaan, in die uitgestorte gave van God. Met dat geloof heeft hij zich vast gehecht aan God. Alle vertrouwen aan eigen kant opgegeven en de Heere ten volle vertrouwd.

Nu is het niet alleen om zijnentwil geschreven, dat het hem toegerekend is. Wat is hem ten diepste toegerekend? Weet u wat God schenkt door het kanaal van het geloof? De gerechtigheid van Christus.

Ik zei u zojuist: Abraham hield alleen maar schuld over. Wat stond er dan onder aan de rekening van zijn eigen bestaan? Ongerechtigheid! Die rekening kon in eeuwigheid niet meer vereffend worden. Is er zo'n mens in de kerk, die een niet te betalen rekening heeft liggen? Dat de Heere het u gepresenteerd heeft: "Betaal Mij wat ge schuldig zijt". Verstaat u wat dat betekent, met een levende God van doen te hebben? Die alle dingen ziet, alles weet. Die zelfs de roerselen van uw hart en gedachten kent. Voor de Heere is niets verborgen. Wie kan bestaan in dat gericht? Daar zelfs zijn hart hem aan moet klagen. Hebt u zo'n aanklagend hart? Kent u die schuld voor het aangezicht van God? Zie hier het eenzijdige in het zaligen van zondaren. Nu is het niet alleen om zijnentwil geschreven dat het

hem toegerekend is. Door het kanaal van dat geschonken geloof de gerechtigheid van Christus hem toegerekend. Maar ook om onzentwil.

Wie zijn die “onzentwil”? Hoort u daar bij, bij die onzentwil? Welke het toegerekend zal worden. Namelijk degenen, zo tekent de apostel Paulus die “onzentwil” uit, die geloven in Hem Die Jezus, onze Heere, uit de doden opgewekt heeft. Dus die gelovig hangen aan God. Hoe zit dat eigenlijk, dat gelovig hangen aan God? Dat is in de praktijk heel eenvoudig dit: Hij doe met mij wat goed is in Zijn heilige ogen. Dat is een besef, een belevenis dat de Heere het niet meer verkeerd kan doen. Dat is de Heere prijzen, al moet je ook verloren gaan. Je voelt wel aan dat dat wel diep gaat. Dat alles van ons buiten spel gezet wordt. Die geloven in Hem, dat zijn mensen die onderworpen zijn aan de almachtige Majesteit van God. Die in zichzelf heel klein en nietig zijn, en voor wie de Heere de allesomvattende Majesteit geworden is. Is God in uw leven groot? Bent u klein? Is Hij goed en bent u slecht? Is Hij heilig en bent u onheilig? Is Hij in al Zijn oordelen rechtvaardig en bent u in heel uw bestaan onrechtvaardig?

Maar ook om onzentwil, welke het zal toegerekend worden. Wat is dat “het”? Wel, dat “het” is de zaak waar het alles op wacht. Welke zaak is dat? Wel, de apostel Paulus eindigt dit hoofdstuk juichend, juichend en zingend ter ere Gods. Hij heeft het over Jezus, onze Heere, Die door Hem, namelijk God de Vader, uit de doden opgewekt is. En wat is die Jezus voor een Persoon dan? Wel, hier wordt Zijn bestaan door gekenmerkt, Zijn zijn tot op de dag van heden, tot in alle eeuwigheid toe, wordt hierdoor gekenmerkt: Welke overgeleverd is om onze zonden, en opgewekt tot onze rechtvaardigmaking. De apostel Paulus zegt: “Maar ook om onzentwil welke het zal toegerekend worden”. Dan ziet dat “het” op de verklaring van het werk van Christus in het leven van een mensenkind. In de toepassing van de zaligheid die Hij verworven heeft.

Hoe heeft Hij die zaligheid verworven? Al stervende. Wat betekent dat, dat Hij sterven moest? Dat Hij veroordeeld was. Door Wie was Hij veroordeeld? Door de Rechter van hemel en aarde. Maar Hij was toch blank, rein, heilig en schoon! Wat heeft het dan gemaakt dat Hij veroordeeld moest worden? Wel, omdat de Rechter, Zijn Vader, zonden op Hem gelegd had. Welke zonden? De zonden van die “ons”, waar de apostel Paulus over schrijft.

De theologie van vandaag zegt: “Jezus is voor alle mensen gestorven”. Maar dat is niet naar de Schrift. Dat kan ik niet in Romeinen 4 terug vinden. Ik kan in Romeinen 4 terug vinden dat Jezus gestorven is tot een rantsoen voor Zijn volk, een rantsoen voor velen. Wat

betekent dat in de prediking van het Woord? Dat betekent dit: dat in al de ruimte mag worden genodigd en mag worden toegeroepen: "Wendt u naar Mij toe alle gij einden der aarde en wordt behouden, want Ik ben God en niemand meer". Wie zullen er komen? Die naar Zijn voornemen geroepen zijn. Voor wie zal dat Woord een eeuwige aanklacht zijn? Voor die niet geroepen zijn en die in hun hardnekkige, actieve vijandschap zich vijandig tegen God en Zijn Woord blijven opstellen.

Welke overgeleverd is om onze zonden. De Heere had Hem beladen met de zonden van die ganse Kerk. En reken er op dat dat een last geweest is. U die wellicht in de ontdekking van het leven de last van uw zonden nauwelijks nog torsen kunt. U die menigmaal door de knieën moet vanwege dat wat uw schouders naar beneden drukt. U die weet van uw huizenhoge schuld voor het aangezicht van God. Tegen u zeg ik dit, dat Hij de zonden, de schuld, de last droeg van een volk waarvan in de Openbaring geschreven staat: "Een getal, niemand kon het tellen. Kleinen en groten. Zovelen zullen het zijn". En de last van die zovelen was op Hem gelegd, overgeleverd. Dat betekent dit: naar het recht veroordeeld en los gelaten om onder het recht gestraft te worden. Weg gegeven om in de weg van de vloek te gaan. Want de Heere had gezegd: "Vervloekt is een iegelijk die aan het hout hangt". Welke overgeleverd is om onze zonden.

Daar hangt Hij aan het vloekhout der schande. Daar hangt Hij bloeddende en stervende. Is er één veroordelend woord tot Zijn vijanden van Zijn stervende lippen gekomen? Nee. U die zich vijand van God weet en geen hoop voor de toekomst hebt, ik hoor Hem zeggen: "Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen". En Hij kon dat bidden, omdat Hij overgeleverd is om onze zonden. Hij is de dood gestorven. Want de Heere had geëist dat geen zondaar in het leven zou blijven, maar dat ze gedood zouden worden. Welke overgeleverd is. De levende Heere Jezus Christus in de diepte van dood, graf en hel. Om onze zonden.

Dat moet ik tussendoor toch ook even vragen. Ziet u de smart die u Hem hebt aangedaan? Ziet u de slagen die u met uw zonden Hem hebt toegebracht? Hoort u de hamerslagen op de nagelen in Zijn wonden? En zijn het aanklachten voor u? "Dat heb ik gedaan". Verstaat u met Mac Cheyne mee, dat hij leed om de pijn van zijn lijdende Heere, en ik dacht er niet aan, zegt Mac Cheyne, dat ik zelf door mijn schuld Zijn kroon had gevlochten en Zijn beker had gevuld. Verstaat ge dat, dat Hij daar hing onder de zware last die u niet dragen kon? Ziet u aan Hem hoe heilig en rechtvaardig God de Vader is? Ziet u in Zijn lijden en sterven uitgetekend wat uw voorland is, wat u verdient, waar het met u naar toe moet? Welke overgeleverd

is om onze zonden. Hier wordt uitgetekend door de apostel Paulus de schuldovernemende Borg, Die het zegt tot Zijn Vader, toen Zijn Vader het uitzei: "Wie is er om voor dezen verzoening aan te brengen?": "Vader, leg de last van dat volk op Mij". Waar droeg Jezus de namen van het volk van God eigenlijk, toen Hij hing aan Golgotha's kruis? In Zijn hart. Hoe waren ze daar geschreven? Als met een diamantsteen. Dat wil dit zeggen: dat kan er nooit meer uitgewist worden.

Is het u gebeurd, mensen, dat Jezus u ontmoet is? Is Hij u geschonken in de bange nacht van uw ziel? Want Paulus zegt en getuigt verder: "En opgewekt om onze rechtvaardigmaking". Wat Hij leeft, dat leeft Hij niet Zichzelf, maar wat Hij leeft, dat leeft Hij Gode en Zijn volk. En Hij leeft om uit te delen gaven tot der mensen troost. Opgewekt om onze rechtvaardigmaking. Dat het tussen God en onze ziel weer terecht zou komen. Een dode Jezus kan niets uitdelen, kan de verworven zaligheid niet wegschenken en toepassen. Maar de levende Heere Jezus Christus kan dat wat Hij verworven heeft, in Zijn overgeleverd zijn om onze zonden, toepassen tot onze rechtvaardigmaking, opdat het tussen de Heere en uw ziel zou worden tot een vlak veld, een heerlijk groenende weide met kabbelende beekjes water, verfrissend water tot verkwikking van uw ziel, om in de oase terecht te komen waar de vrede met God gesmaakt wordt.

Kent u dat? En kent u ook die verwondering, dat u er bij bepaald geworden bent dat Hij Die aan het vloekhout der schande hing, reeds in dat lijden en sterven uw naam mee gedragen heeft in Zijn borgtochtelijk hart? Hebt u zich weleens verwonderd over die genade, die weldaden die daar opgeborgen liggen in Zijn verdiensten?

Maar ook om onzentwil, zegt de apostel, welke het, namelijk de rechtvaardigheid die in Christus is, zal toegerekend worden. Er staat niet: "die het zichzelf toerekenen", want die achten het kruis van Christus onrein. Maar welke het toegerekend zal worden.

Wat doet de apostel Paulus? Hij legt de zaligheid van de zielen in de handen van de levende God. Waar hangt het voor u en mij van af? Het werk van de drie-enige God in ons leven. Wanneer komen we tot vrede? Als de Heere aanvangt met oorlogvoeren. Hoe gaat het in het leven van een mens? Er zal een strijd gestreden moeten zijn, en we moeten sterven op het slagveld, opdat we opgericht worden in het leven van vrije genade in Christus, opdat de taal van ons hart zal zijn: "Die roemt, roeme in de Heere alleen". Die geen lofzegging meer aan zichzelf wenst te horen, niet meer verdragen kan, die alleen maar slecht van zichzelf kan spreken en die het uitroept, vooral tegen hoeren en tollenaars: "Ik, de grootste der zondaren, mij is

barmhartigheid geschied". Dan kun je overal naast gaan zitten, hoef je nergens meer overheen te kijken. Laag bij de grond door de last van wie je bent voor het aangezicht van God, en ook wie je blijft voor het aangezicht van God. Laag bij de grond, daar in het stof van de vernedering, daar wordt de Kerk van Christus dienstbaar voor de mensen om zich heen. Daar gaat wat van uit. Daar straalt wat van af. Dat is geen hoogmoed, dat is ootmoed, dat is nederigheid, waarin de Heere verheerlijkt wordt.

Weet u, dan kan het ineens voor iedereen. Ja, dan kan het voor iedereen. Dan hoef je niet een of andere hoge maatstaf te bereiken. Juist niet. Je moet van je hoge plek af, naar beneden toe. En daar in de diepte, daar worden hoge, Goddelijke, hemelse lessen geleerd. En dat volk, waarvan de apostel zegt "om onzentwil, welke het zal toegerekend worden", ontvangen nuttigheid uit het werk van Christus.

Wat wil dat zeggen, nuttigheid? Wel, dat wil zoveel zeggen als dit: als u en ik ons dagelijks voedsel gebruiken, dan ontvangen we daar kracht uit, en die kracht doet ons nut. Opdat we ons werk in deze wereld kunnen doen. Opdat we het leven kunnen leven. We hebben dat voedsel nodig tot onderhouding en versterking van het leven. En als we nog klein zijn en nog op moeten groeien tot volwassenheid, dan helpt dat voedsel ons ook om te rijpen, om groter te worden, om volwassen te worden. Zonder voedsel sterft alles wat leeft. Eten en drinken is noodzakelijk. De Heere Jezus zegt tegen de Zijnen: "Mijn lichaam is waarlijk spijs en Mijn bloed is waarlijk drank". Kunt u het stellen met dat wat misschien ooit eens in uw leven gepasseerd is? Bent u zo'n mens die nog op bevinding van 30 / 40 jaar geleden kan rusten? Of bent u er achter gekomen dat dat volk Israël in de woestijn dagelijks dat manna moest rapen? En als ze voor meer dagen mee namen, dat het ongedierte er uit kroop. Dat ze dagelijks begenadigd werden. Hebt u dat ook nodig? Dagelijks begenadigd worden. Wel, over zo'n begenadiging, over zo'n weldaad, over zo'n voedzame zaak gaat het in Zondag 17, waar helder wordt uitgeklaard wat vers 25 van Romeinen 4 in de praktijk van het geestelijk leven te zeggen heeft. Welke overgeleverd is om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardigmaking, zegt de apostel. En de Heidelberger vraagt in aansluiting daarop: "Wat nut ons de opstanding van Christus?" Welk voedsel ontvangt de ziel uit die opstanding van Christus? Welke groei, welke onderhouding ontvangt de Kerk van Christus daaruit? Wel, eerst dit, zegt de Heidelberger. Ten eerste heeft Hij door Zijn opstanding de dood overwonnen. Heeft God Zijn genade in uw leven verheerlijkt? Heeft de Heere u op de levensweg gezet? Zeg eens, wat ziet u eigenlijk als u in de spiegel kijkt? Ik zie

de dood, zeg je. Wat ontmoet u dag aan dag in uw bestaan? Ik ontmoet de dood. U bent natuurlijk aan het werk geweest. Ik weet het al. Maar u kon de dood niet overwinnen. U kreeg de dood in uw bestaan, dat oude vlees, dat kreeg u er niet onder. Je hebt er geen macht over ontvangen. U bent het in uzelf zo onderworpen. Of niet? Hier getuigt de Heidelberger: "Ten eerste heeft Hij door Zijn opstanding de dood overwonnen". Weet u wat de dood is? De apostel zegt op een andere plaats: "De dood is de laatste vijand, die teniet gedaan wordt". Weet u wat dat betekent? Dat is niet alleen een zaak voor het stervensuur, maar dat is ook een zaak voor de dagelijkse afbraak, de totale afbraak van de mens. Dat is ook een woord voor het afsterven van de oude mens, die maar neer gaat. De dood is de laatste vijand die teniet gedaan wordt, dat betekent dit: dat hij altijd met zijn dood en zijn doodswerken in ons levend blijft tot onze laatste doodssnik toe. Daarom kan dat volk van God nogal eens zuchtend over de aarde gaan, bedrukt vanwege dat wat nog is overgebleven daar van binnen, dat het oude zo menigmaal lijkt te regeren. Maar hier...

Hier heb je trouwens ook weer dat geloof voor nodig, dat ware zaligmakende geloof, dat Abraham en al de gelovigen tot rechtvaardigheid gerekend wordt, waarmee ze voor het aangezicht van God kunnen bestaan. Want dat geloof ziet in dit woord een zaak die met het natuurlijk oog niet gezien wordt. Het geloofsoog ziet die zaken. Heeft Hij door Zijn opstanding de dood overwonnen. De mond van de dood is gestopt. De werken van de dood zijn ten einde. Het is hem maat en paal en perk gesteld. De dood zal geen overwinnaar blijken, juist niet in het leven van Gods volk, juist bij hen niet, die er zo menigmaal onder gebukt gaan, onder gekromd gaan.

Ten eerste heeft Hij door Zijn opstanding de dood overwonnen. Dat betekent dat het leven regeert. Welk leven? Dat leven tot in alle eeuwigheid. Want welke dood is overwonnen? De dood die wij, u en ik, van nature tot in alle eeuwigheid verdienen. Het eeuwige leven heeft de eeuwige dood overwinnen.

Hij is de Eersteling Die uit het graf is opgestaan. Hij kon van de dood niet gehouden worden. Waarom niet? Wat was de dood eigenlijk? De dood is de bezoldiging der zonden, zegt het Woord. Wat betekent dat? De dood is de rechtvaardige uitbetaling van ons verdiende loon. Wij zijn met onze zonden en ons tergen van God hard aan het werk om dat loon van de dood eindelijk te ontvangen. De bezoldiging der zonde is de dood, ja. Maar nu is de dood teniet gedaan omdat Christus de volkomen betaling heeft daargesteld en de aanspraken van dat rechtvaardig verdiende loon de mond gestopt zijn. Hij heeft door Zijn opstanding de dood overwonnen. De

dood zal niet meer heersen, maar het leven heerst. Wat betekent dat, dat het leven heerst? Hoe komt dat in de praktijk openbaar? Wel zo, opdat Hij ons de gerechtigheid, die Hij door Zijn dood ons verworven had, kon deelachtig maken. Ziet u dat daar hetzelfde staat als in het laatste van vers 25 van Romeinen 4! Opgewekt om onze rechtvaardigmaking. Hier staat: "Opdat Hij ons de gerechtigheid, die Hij door Zijn dood ons verworven had, kon deelachtig maken". Let wel, de Heidelberger is stipt, zuiver theologisch. Er staat niet: die Hij door Zijn dood verworven had. Maar er staat: "Die Hij door Zijn dood "ons" verworven had". Want Hij Die geleden heeft en de dood is in gegaan, deed dat alles borgtochtelijk. Dat deed Hij alles tot nuttigheid van een ander. Dat deed hij alles tot zaligheid van in zichzelf verloren zielen. Hoe schittert en blinkt hier de goedheid van God in Christus! Dat Hij ons de gerechtigheid... Wat is dat "ons de gerechtigheid"? Dat is de enige gerechtigheid die voor God bestaan kan. We kunnen met elkaar zoveel gerechtigheden ophouden. Maar al die gerechtigheden verdwijnen als sneeuw voor de zon in het ogenblik dat we voor God gesteld zullen worden. Maar dit is dé gerechtigheid. Je zou ook kunnen zeggen: de van God aanvaarde gerechtigheid. De gerechtigheid waar God de Vader Zijn goedkeuring, Zijn stempel, Zijn zegel op gezet heeft. Hij is genoeggedaan. Zijn toorn is gestild. Die gerechtigheid heeft Christus ons verworven door Zijn dood, en Hij leeft, zegt de Heidelberger, om die ons deelachtig te maken.

Wat is dat, deelachtig? Dat is dit: er niet alleen deel aan hebben, er zelfs deel van te zijn. Ja, daar heb ik onder u al vaker de nadruk op moeten leggen. Ik geloof dat daar een grote haper zit in de godsdienst vandaag de dag, ook in ons vaderland. Deelachtig maken. Dat is: we moeten het weten. Dat is: we moeten het ontvangen hebben. Dat is niet een een of andere aangewaaide zaak. Dat is niet iets wat je maar aanvaardt, ofzo. Dat is niet dat je je hand maar legt op de Schrift en zegt: "Ik geloof dat het ook voor mij is". Maar de psalmist zingt: "Ik heb het zelf uit Zijn mond gehoord". Dan is de Heere Zijn eigen werk in je hart, in je leven komen verheerlijken. Dan weet je dat de almachtige God op bezoek geweest is. Dat Hij zo laag is afgedaald. Dat Hij Zelf, tonende je Zijn vriendelijk aangezicht, Zijn Heere Jezus, met Diens verworven gerechtigheid, kwam wegschenken. Dat Christus het tot je ziel gesproken heeft: "Ik voor u, daar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven".

Om ons die zaak deelachtig te maken.

Kent u die Levensvorst? Kent u die Middelaar Gods en der mensen? Kent u die vrede met God, die alleen bestaat als Hij tussenbeiden is getreden? Als uw bestaan is overkleed geworden met Zijn gerech-

tigheid. Als uw vuile, uw inkt-zwarte ongerechtigheid verborgen gaat onder die blanke aangebrachte gerechtigheid van Koning Jezus.

Wat nut ons de opstanding van Christus? Ware Hij niet opgestaan, er zou geen mens zalig worden. Als Hij niet leefde, Hij kon de gave die Hij in Zijn sterven verwierf, niet uitdelen aan dode zondaren. Zie hier hoe nuttig de opstanding van Christus is.

Kent u die zaken van de toepassing van Zijn Persoon en Zijn werk aan uw arme hart? Dan bent u weleens hemels gezind geweest. Dan verstaat u wat het is dat de aarde, de wereld met al zijn begerlijkheden, zijn glans verloren heeft. Blijft dat altijd zo? Dat zeg ik niet. Het behoort wel altijd zo te wezen. Maar dat het altijd zo blijft, dat zeg ik niet. Nee, dan zou ik liegen tegen de ondervinding van al de gekenden des Heeren in. Dat het altijd zo blijft, nee dat niet, tot onze schande en schaamte. Het behoort wel zo te wezen.

Heeft de wereld zijn glans weleens verloren voor u? Bent u er weleens een keer op uitgekeken geraakt? Ik vind het allemaal goed hoor, ja natuurlijk, ik vind het best. Maar de mensen moeten de hele wereld over. "Ik wil dit zo graag zien, ik moet daar eens kijken, ik heb dat nog nooit bezocht en dat moet ook zo mooi wezen". Maar als toch je oog Jezus gezien heeft, dan heb je alles gezien. Wat wil je dan nog meer zien?! Daar kan de schoonste plaats op aarde niet tegenop. Als je de Schoonste van alle mensenkinderen hebt aanschouwd in Zijn wegschenkende liefde voor jou. Wat zou je dan nog meer begeren?! Weg wereld, weg schatten, zingt er een, ge kunt toch niet bevatten hoe rijk of ik ben. Ik ben wel alles verloren, maar van Jezus verkoren, Wiens eigen ik ben.

Laten we zingen, Psalm 43 het 4^e vers, de taal van dat ware zaligmakende geloof.

*Dan ga ik op tot Gods altaren,
Tot God, mijn God, de bron van vreugd;
Dan zal ik, juichend, stem en snaren
Ten roem van Zijne goedheid paren,
Die, na kortstondig ongeneugt,
Mij eindeloos verheugt.*

De kracht van Jezus is een onwederstandelijke kracht. De kracht van Jezus is een almacht, een majesteit waar het vlees, waar de wereld, waar de zonde en waar de duivel voor op de loop moet. Dat heeft Luther ook bedoeld als hij zei: "Als de duivel je op de nek zit, dan moet je maar Psalmen zingen. Dan vlucht hij weg. Daar kan hij niet tegen". Omdat de Psalmen zingen van Gods majesteit, juist in

die bedorven levens, die het van zichzelf niet meer kunnen en het niet meer weten. Juist daar waar hij in zijn influisteringen en in zijn veroordelingen de ziel zo aan het twijfelen en aan het wankelen kan brengen. Waar hij je bekend maakt... Hij weet het wel. Eerst verlost hij je en verleidt hij je tot de zonde. En als je de zonde bedreven hebt, dan klaagt hij je er mee aan. Dan houdt hij het voor je aangezicht. Dan zegt hij: "Zie je wel dat het in je leven geen waarheid is! Zie je wel dat je je bedriegt voor een nimmer eindigende eeuwigheid! Zie je wel dat je te zwaar gezondigd hebt en dat het voor jou toch niet meer kan. Je bent mijn prooi tot in alle eeuwigheid".

Maar hier getuigt de Kerk weer: alleen door dat ware zaligmakende geloof, wat de Onzienlijke ziet. Zoals de gelovigen van de Oude Dag, die de dag van Christus van verre hebben gezien, en geloofd, en omhelsd, Als het ware naar zich toe hebben gehaald. Dat is de zaak waar het over loopt.

Ten andere worden ook wij door Zijn kracht opgewekt tot een nieuw leven. Waar ligt de oorzaak, de oorsprong van het nieuwe leven van de Kerk? Die ligt in Zijn kracht. Ofwel, die ligt in Zijn verworven verdiensten. Die ligt in dat wat Hij uitwerkt. Het hangt van God af, niet van de mens.

O ja, ik weet het wel, dat de mens in de eerste liefde nog wat goeds van zichzelf kan verwachten. Dat een mens in de eerste liefde nog wat beloften doet en zegt: "Ik zal het beter doen, ik zal het anders doen, ik zal mijn leven reformeren". Ik weet het wel, dat al die goede voornemens er kunnen zijn. Maar dit weet ik ook, dat al die goede voornemens doodlopen. Ik zou haast zeggen, het is eigenlijk geen kanseltaal, maar: morsdood lopen. Want er moet niets, geen splinter van heel blijven.

Kohlbrugge, dat weet u wel, hij zegt: "Tien jaren heeft de Heere er over gedaan om mij te ontdekken een mezelf, opdat ik uiteindelijk als een naakte goddeloze neerzakte op dat onveranderlijke Woord van de levende God".

Weet u dat dat er toch ook in ligt, als er staat: "Ten andere worden ook wij door Zijn kracht opgewekt tot een nieuw leven". Dan houdt dat nieuwe leven dit in, dat we geen hoop, totaal geen hoop en verwachting meer van onszelf hebben, maar dat we, net als vader Abraham, leren ten volle verzekerd te zijn dat hetgeen beloofd was, Hij ook machtig was te doen. Dat de Heere Zijn eigen werk in stand en in het leven houdt. Alles wat je ziet, ook na ontvangen genade, in jezelf, ademt de dood. En weet je wat dat nieuwe leven ook inhoudt? Dat houdt dit in: steeds meer zonden beleven, steeds groter zondaar worden. Maar wel in de levensgang al voorzichtiger en al nauwkeuriger worden.

Jazeker, groter zondaar worden in eigen beleving, maar minder zonden doen in de praktijk van het bestaan. Weet u, ja, dat is toch een wonderlijke zaak, want daar kun je niets van bekijken zelf. Maar dat wordt nu bedoeld als het Woord spreekt over leesbare brieven van Christus. Dat wordt opgemerkt door mensen om je heen. Opgewekt tot een nieuw leven. De Heere gaat Zijn eigen Naam en Zijn eigen eer verheerlijken in het leven van Zijn Kerk. Er blijft van hen geen spaan heel, maar Hij zal hoger en hoger rijzen. Jazeker. Weet u, daar leeft een volk van God op aarde die door Zijn kracht opgewekt wordt tot een nieuw leven. Waar blijkt dat nieuwe leven in? In een zielsklacht. Welke zielsklacht? “Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van het lichaam dezès doods?” En die andere zielsklacht, kent u die ook? “Het goede dat ik wil, dat doe ik niet, en het kwade dat ik niet wil, dat doe ik wel”. Wonderlijk waar de Catechismus dan mee eindigt. Weet je wat de Heidelberger zegt? Die zegt: “Kom op nou, kom op, het oog op Jezus en niet op je zelf, het oog op je Zaligmaker en niet dat onzalige bestaan van jezelf”.

Ten derde is ons de opstanding van Christus een zeker pand onzer zalige opstanding.

En er zit een kind van God, met de diepe klacht in zijn ziel dat hij maar niet opknapt, maar het wordt veeleer slechter, en die zegt: “Nou ja, ik zie er juist naar uit dat ik sterven zal en dat ik dat lichaam der zonde en des doods zal mogen afleggen, dat ik eindelijk dat eigen ik eens een keertje kwijt ben. Daar zie ik naar uit”. Verstaat u dat? Daar naar uit te zien. Ben je al moe van jezelf? Ben je al walgend van jezelf? Ben je de tegenvallers zat en moe? En ben je verwonderd over de trouw van God, dat Hij Dezelfde blijft van eeuwigheid tot eeuwigheid, ook over u? Bent u ook zo’n mens die het wonder niet klein kan krijgen dat Hij telkens in het leven van Zijn Kerk, met Zijn heerlijke, verwarmende zonnestralen op Zijn eigen werk terug komt en doorbreekt door de donkere wolken die de duisternis in je ziel brengen heen. Dat Hij Zijn licht weer laat schijnen. Dat Hij bevestigt en schraagt die op Zijn rol geschreven staan.

Ja u, die zo bent van uzelf, u zegt: “Moet ik dan opstaan? Zou het dan nog weer verder moeten?” Nee, er staat: “Ten derde is ons de opstanding van Christus een zeker pand onzer zalige opstanding”. Toen de Heere Jezus Christus uit de dode is opgewekt, hoe ging Hij rond op deze aarde? Hij kwam door gesloten deuren heen. Ja, voor het oog van de gelovigen was Hij nog wel zichtbaar, maar Hij was niet meer in de menselijke gedaante van vlees en bloed aanwezig op deze aarde. Hij is nog een ogenblik om gegaan om Zijn broeders te troosten. Hij is van velen gezien. U kunt het in de Korinthebrief lezen, waar de apostel ook getuigt: “Ten laatste van allen, ook

van mij, als van een ontijdig geborene is Hij gezien". Toen is Hij naar de hemel gegaan. Weet u hoe dat kwam? De opgestane Heere Jezus kon op de aarde niet meer leven. De opgestane Heere Jezus hoorde, paste, zo u wilt, in de hemel. Daar was Zijn Thuis. Daar was Zijn Vaderland. Zijn werk was volbracht. Hij had hier op aarde geen zaligmakend werk in die praktijk meer te doen. Hij zou heen gaan, opdat van de Vader en de Zoon de Heilige Geest zou worden uitgestort, opdat door de werking van die Heilige Geest wet en Evangelie, oordeel en vrijspraak zou worden verklaard in de harten van zondaren; dat Zijn verworven zaligheid zou worden uitgedeeld. Jazeker! En Zijn opstanding, de opstanding van Christus, is een opstanding geweest met een hemelse kleur en een hemelse geur.

En Zijn opstanding is een zeker pand, zegt de Heidelberger. Dat betekent dit: in Zijn opstanding ligt de erfenis die de Vader beloofd heeft voor al de gezaligden verklaard. Daar vindt u als het ware in 't kort uitgeschilderd wat de eeuwige zaligheid zal inhouden. Dat de Kerk, die eenmaal zal opstaan, niet meer zal opstaan om in deze wereld, om in deze zondige wereld te kunnen en te hoeven leven. Helemaal niet. Daar zullen ze niet meer passen. Maar in hun opstanding zullen ze aan hun Heere Jezus Christus gelijkvormig mogen zijn. Dat betekent dit: dat de Heere ze rijp, ze klaar maakt voor de hemel, naar ziel en lichaam beide, om met een verheerlijkt lichaam, gehecht aan die ziel, Gode te mogen grootmaken tot in alle eeuwigheid toe.

De opstanding van Christus een onderpand onzer zalige opstanding. Ach, mensen, wat zeg je dan? Laat dan het uur maar komen dat het hier op aarde ten einde zal zijn. Laat dan het ogenblik maar komen dat de strijd gestreden is, waar ik zo moe van geworden ben. Wil je dan persé nog stok- en stokoud worden? Wil je dan persé nog, met de taal van de mens van tegenwoordig mee, uit het leven halen wat er in zit? Wil je dan werkelijk nog opgaan in de dingen van de wereld en van de tijd?

Weet u wat dit laatste zegt? Dat zegt dit: Als dat door de werking van Gods Geest in het hart wordt gedrukt, dan wordt er een uitzien geboren. Paulus zegt: "Ik wenste wel ontbonden te zijn en met Christus te zijn. Dat is zeer verre het beste".

Opgewekt om onze rechtvaardigmaking, dat betekent: het ligt vlak tussen God en mijn ziel. Er staat niets meer tussen. Kent u dat uur, dat ogenblik, dat Christus' gerechtigheid u werd toegepast? U kon in dat uur wel sterven, of niet? U wenste wel van hier te gaan, of niet? Want bij de Heere te zijn... Of nog scherper gezegd in de Thessalonicenzenbrief: mét de Heere te wezen, dat was nog het allerbegeerlijkste. Of niet? Toen de Heere bij u op bezoek kwam, was de

hemel op aarde. Ach, trok dat niet naar de hemel toe? Wat kon de aarde nog geven als u Christus ten deel ontvangen hebt!

Ten derde is ons de opstanding van Christus een zeker pand onzer zalige opstanding. Onzer zalige opstanding. Wie zijn die ons? Rechtvaardig gemaakt en geheilgd in het leven, die zullen verheerlijkt worden. Hier ziet u wat de heiligmaking inhoudt. Dat is dat de wereld zijn glans verliest, het leven, het eigen bestaan zijn geur en kleur kwijt raakt en de hunkering, net als dat hijgende hert, eindelijk voor de dag komt, om daar te mogen zijn, op die heerlijke plaats waar God alles zal zijn en in allen.

Weet u wat de opstanding van Christus is? Wat de levendmaking, door de Goddelijke kracht van Christus, is? Dat is het bewijs dat als Hij de dood in eeuwigheid niet meer zien zal, het volk van God de dood ook niet meer zien zal, maar het eeuwige leven zal ontvangen. Wat zal dat eeuwige leven zijn? Wel, Christus is naar de hemel gevaren, nietwaar? Dat betekent: Hij heeft een baan gemaakt van de aarde naar de hemel toe. En dat Hoofd dat reeds boven is, zal Zijn lichaam tot Zich halen in die eeuwige vreugde. De baan is gereed. Het volk van God hoeft er alleen nog maar over.

Sterven is voor de Kerk erven.

En de ongelovigen liggen in het graf, en Christus is opgestaan uit de dode, en ze blijven roerloos liggen in d'r graf, totdat de dag komt dat de Heere ze zal opwekken, opdat ze de tweede dood zullen sterven. Maar wat nuttigheid heeft de opstanding van Christus voor u? Ziet u dat het aankomt op het leven. De dode blijft roerloos liggen, maar de levende komt in beweging. Hier zeg ik het nog een keer: Het geloof is een onrustig ding. Het geloof rust aan deze kant van het graf nooit, nooit, nooit! Totdat het aan komt in de haven van de eeuwige rust, waar God zegt: "Komt in, gij gezegenden des Vaders en beërft het Koninkrijk dat voor u weggelegd is van voor de grondlegging der wereld". Gode tot lof en onze ziel tot zaligheid.

AMEN.

Dankgebed.

Slotzang Psalm 73 : 12.

Zegenbede.